

ONDERZOEK ONDERWIJSKWALITEIT

Begeleidingsprincipes

Gewoon traject so

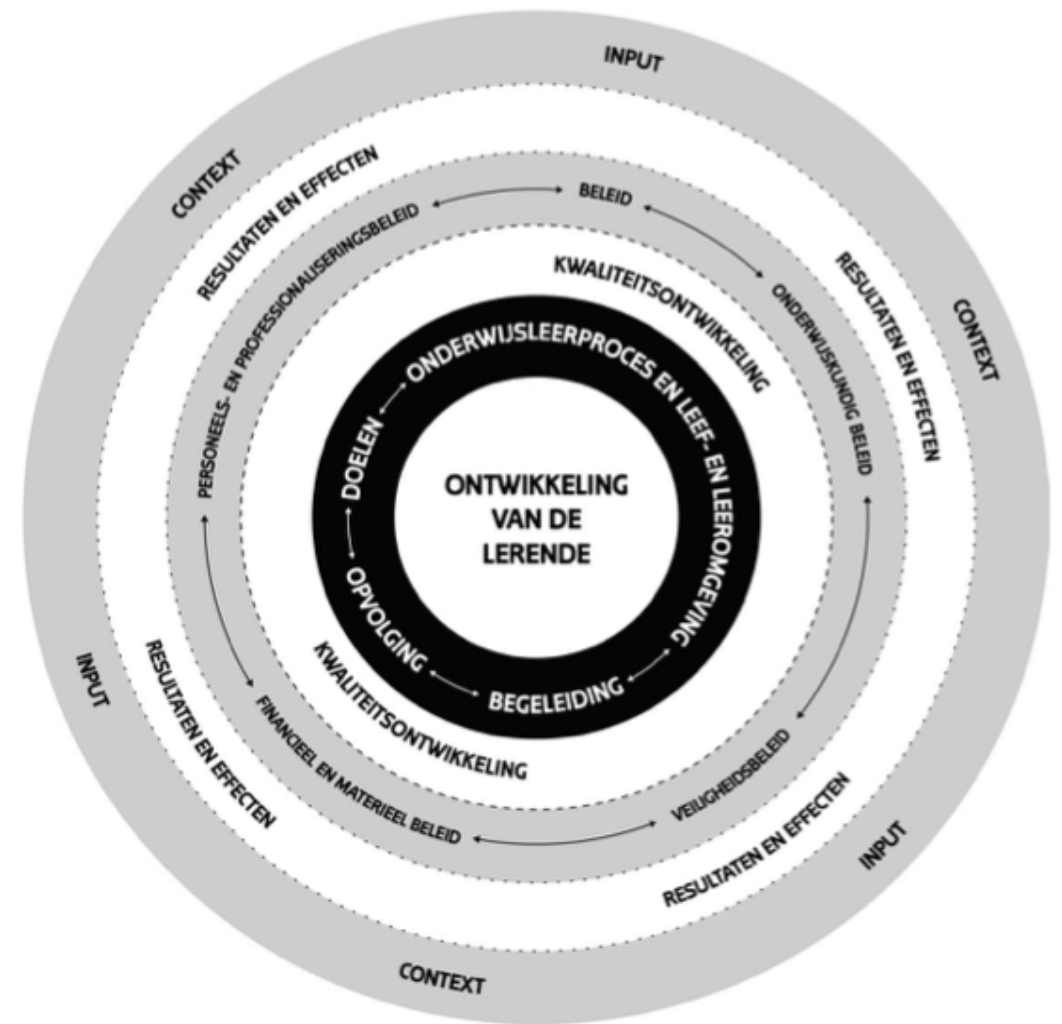
REFLECTIE in DIALOOG

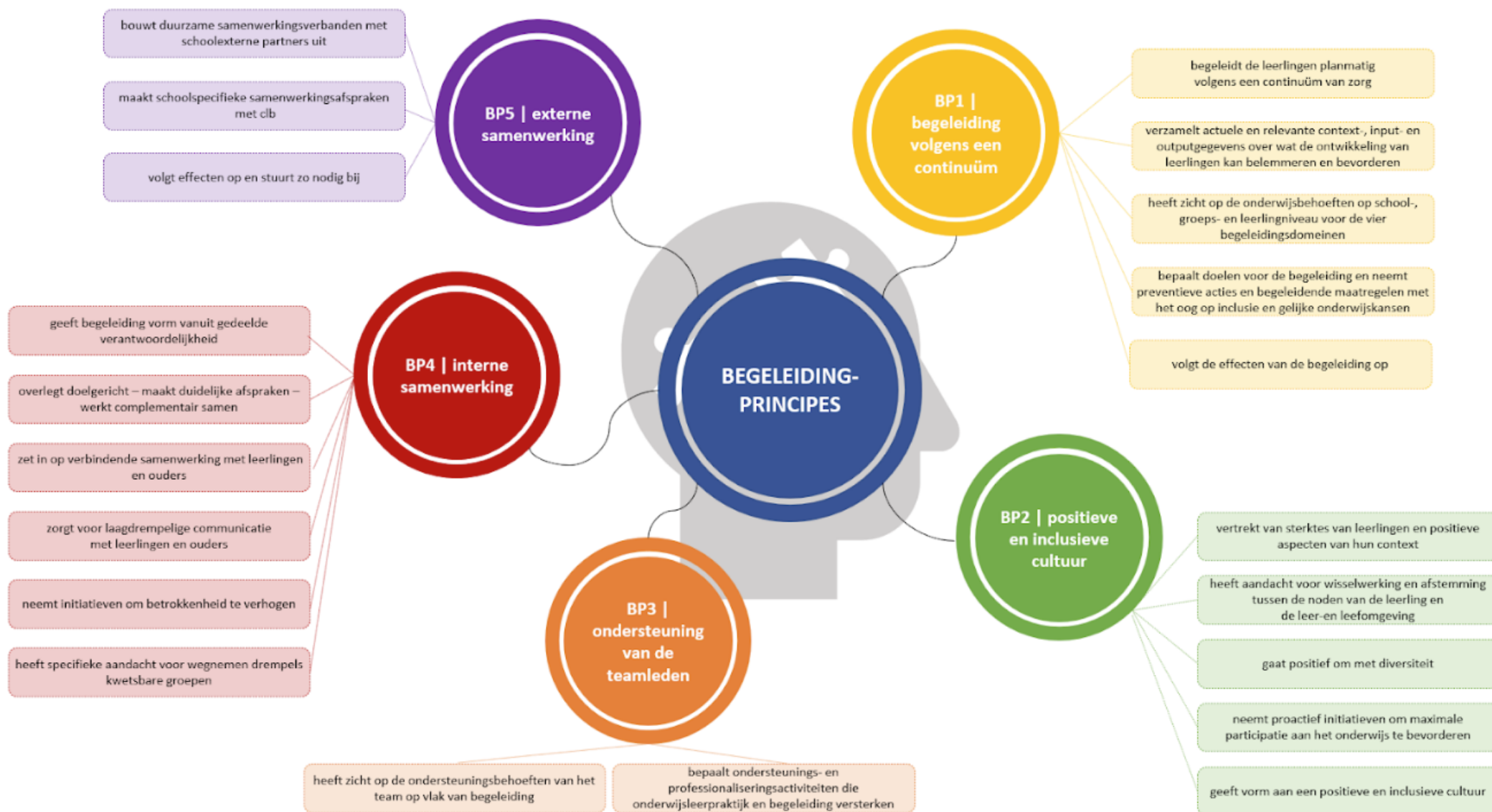
(op basis van ons opvoedingsproject Don Bosco, het referentiekader voor onderwijskwaliteit en de ontwikkelingsschalen (toezichtskader) gehanteerd door inspectie 2.0)

ONDERZOEKSVRAAG:

Realiseert de school so een kwaliteitsvolle **begeleiding** conform het opvoedingsproject, het referentiekader onderwijskwaliteit en de regelgeving?

2

BP1 Begeleiding volgens het zorgcontinuüm

OPVOEDINGSPROJECT

Opvoeden is altijd **'maatwerk'**. Je stemt je telkens weer af op de concrete jongere. Je hebt oog voor zijn beginsituatie en zijn mogelijkheden. In functie van zijn ontwikkeling leef je het leven voor en ga je daarover in gesprek met hem. Opvoeden is op die manier ook een **'voordoen in dialoog'**. (OP 14)

De pedagogie van vertrouwen doet je kiezen voor een **waarderende benadering**. Je gaat veeleer op zoek naar aanwezige krachten bij de jongere en in zijn omgeving dan te focussen op tekorten. Sterker nog, je ontwikkelt initiatieven waarbij jij jongeren aanspreekt op hun kracht en zij succeservaringen kunnen opdoen. Zo leer je hen te vertrouwen in zichzelf. (OP 33)

ONDERWIJSKWALITEIT

B1 Het schoolteam geeft de begeleiding vorm vanuit een gedragen visie en systematiek en volgt de effecten van de begeleiding op.

B2 Het schoolteam biedt begeleiding zowel op het vlak van leren, studeren, onderwijsloopbaan, psychisch en sociaal functioneren als preventieve gezondheidszorg.

B3 Het schoolteam biedt elke lerende een passende begeleiding met het oog op gelijke onderwijskansen.

R3 De school streeft bij elke lerende naar zoveel mogelijk leerwinst.

D3 Het schoolteam hanteert uitdagende en tastbare doelen

BP1 Passende begeleiding op school- en doelgroepniveau

<i>REFERENTIEKADER ONDERWIJSKWALITEIT</i>	
KWALITEITSVERWACHTING	Kwaliteitsbeeld
B1 HET SCHOOLTEAM GEEFT DE BEGELEIDING VORM VANUIT EEN GEDRAGEN VISIE EN SYSTEMATIEK EN VOLGT DE EFFECTEN VAN DE BEGELEIDING OP.	Om alle lerenden adequaat te begeleiden, gaat het schoolteam uit van een gedragen visie. De school plant en coördineert haar begeleiding systematisch en cyclisch. Het schoolteam volgt de gewenste en ongewenste effecten van de begeleiding op. Dit leidt tot het verankeren van doeltreffende praktijken en de nodige bijstellingen in de begeleiding op het niveau van de lerende, de teamleden en de school.
B2 HET SCHOOLTEAM BIEDT BEGELEIDING ZOWEL OP HET VLAK VAN LEREN, LEERLOOPBAAN, SOCIAAL-EMOTIONELE ONTPLOOIING ALS FYSIEK WELZIJN.	Ze heeft daarbij onder meer aandacht voor het stimuleren van de metacognitieve kennis en vaardigheden. Hiermee worden de kennis en de opvattingen over het eigen denken en leren en het actief bewaken en bijsturen ervan bedoeld. De school geeft de lerende inzicht in zijn individuele competenties en ondersteunt een vlotte overgang tussen de verschillende leerperioden en organisaties. Horizonverruiming en keuzebekwaamheid vanuit de eigen interesses, talenten en competenties bij de lerende zijn hierbij belangrijke elementen. Het schoolteam besteedt ook aandacht aan de sociaal-emotionele ontplooiing van de lerende en aan het fysieke welzijn.
B3 HET SCHOOLTEAM BIEDT ELKE LERENDE EEN PASSENDE BEGELEIDING MET HET OOG OP GELIJKE ONDERWIJSKANSEN.	Om een passende begeleiding te realiseren, detecteert het schoolteam de mogelijkheden en de behoeften van de lerenden en differentieert ze waar nodig. Het schoolteam gaat ervan uit dat iedereen de kracht en de capaciteiten in zich heeft om te leren, te groeien en te veranderen. De sterktes van de lerenden vormen het uitgangspunt voor de begeleiding. Het schoolteam begeleidt de lerenden via een continuüm van zorg en/of via handelingsplanning. Een gefaseerde benadering van brede basiszorg, verhoogde zorg, uitbreiding van zorg, een individueel aangepast curriculum en/of handelingsplanning vormt de ruggengraat van de begeleiding. Een sterke brede basiszorg werkt preventief. Voor lerenden met specifieke onderwijsbehoeften plant het schoolteam redelijke en gepaste aanpassingen waaronder het inzetten van stimulerende, remediërende, differentiërende, compenserende en/of dispenserende maatregelen. Op die manier draagt het schoolteam bij tot het realiseren van gelijke kansen voor alle lerenden en tot inclusie.
R3 DE SCHOOL STREEFT BIJ ELKE LERENDE NAAR ZOVEEL	Het is belangrijk dat de school alles in het werk stelt om elke lerende zoveel mogelijk ontwikkelingskansen te bieden. Ze ambieert een ruime ontwikkeling en streeft naar zoveel mogelijk leerwinst bij elke lerende. Dit duidt op de toename van kennis en

MOGELIJK LEERWINST.	vaardigheden en op de ontwikkeling van attitudes, competenties en talenten van lerenden gedurende een bepaalde periode.
D3 HET SCHOOLTEAM HANTEERT TASTBARE EN UITDAGENDE DOELEN	Het schoolteam heeft zicht op de beginsituatie van de lerenden en benut dit bij het vooropstellen van de doelen. De leer- en ontwikkelingsbehoeften vormen hierbij het uitgangspunt. Het schoolteam doet dit om met zoveel mogelijk lerenden het gemeenschappelijk curriculum te realiseren. Door het evenwicht tussen haalbare en uitdagende doelen te bewaken, verhoogt het schoolteam de kans op succeservaringen, de motivatie en het effect op leren.

BP1 Passende begeleiding op school- en doelgroepniveau

TOEZICHTSKADER- ONTWIKKELINGSSCHALEN

BP1 – Passende begeleiding op school- en doelgroepniveau

BENEDEN DE VERWACHTING	BENADERT DE VERWACHTING	VOLGENS DE VERWACHTING	OVERSTIJGT DE VERWACHTING
Het schoolteam is onvoldoende gericht op het realiseren van een continuüm van zorg en geeft de begeleiding op school- en doelgroepniveau beperkt multidisciplinair vorm. Het heeft nauwelijks zicht op context-, input- en outputgegevens die de ontwikkeling van leerlingen kunnen belemmeren en bevorderen. Het schoolteam heeft weinig zicht op de onderwijsbehoeften op school- en doelgroepniveau voor de vier begeleidingsdomeinen. Daardoor slaagt het schoolteam er onvoldoende in om doelen te bepalen en om preventieve acties en maatregelen te nemen die inclusie en gelijke onderwijskansen bevorderen. Het schoolteam volgt de effecten van de begeleiding op school- en doelgroepniveau onvoldoende op.	Het schoolteam is weinig gericht op het realiseren van een continuüm van zorg en geeft de begeleiding op school- en doelgroepniveau weinig multidisciplinair vorm. Het verzamelt context-, input- en outputgegevens over wat de ontwikkeling van leerlingen kan belemmeren en bevorderen, maar die gegevens zijn niet altijd actueel en relevant. Het schoolteam heeft deels zicht op de onderwijsbehoeften op school- en doelgroepniveau voor de vier begeleidingsdomeinen. Daardoor blijven kansen liggen om doelen te bepalen en om preventieve acties en maatregelen te nemen die inclusie en gelijke onderwijskansen bevorderen. Het schoolteam volgt de effecten van de begeleiding op school- en doelgroepniveau beperkt op.	Het schoolteam biedt een continuüm van zorg en geeft de begeleiding op school- en doelgroepniveau multidisciplinair vorm. Het schoolteam verzamelt actuele en relevante context-, input- en outputgegevens over wat de ontwikkeling van leerlingen kan belemmeren en bevorderen. Het heeft zicht op de onderwijsbehoeften op school- en doelgroepniveau voor de vier begeleidingsdomeinen. Het schoolteam bepaalt doelen, onderneemt preventieve acties en maatregelen met het oog op inclusie en gelijke onderwijskansen. Het schoolteam volgt de effecten van de begeleiding op school- en doelgroepniveau op.	Het schoolteam biedt een continuüm van zorg en geeft de begeleiding op school- en doelgroepniveau multidisciplinair vorm. Het schoolteam verzamelt actuele en relevante context-, input- en outputgegevens over wat de ontwikkeling van leerlingen kan belemmeren en bevorderen. Het heeft zicht op de onderwijsbehoeften op school- en doelgroepniveau voor de vier begeleidingsdomeinen. Het schoolteam bepaalt doelen, onderneemt preventieve acties en maatregelen met het oog op inclusie en gelijke onderwijskansen. Het schoolteam volgt de effecten van de begeleiding op school- en doelgroepniveau op.

BP1 Passende begeleiding op school- en doelgroepniveau

REFLECTIE in dialoog: Deze vragen zijn bedoeld als richtvragen om jullie denkproces in een goede richting te laten verlopen. Sommige vragen zullen jullie relevanter vinden dan andere maar dat is niet erg. Kijk met de vakgroep naar de relevantie maar ga zeker de moeilijke vragen niet uit de weg en probeer eerlijk te kijken naar jullie huidige manier van werken

1.1	Is er een gedragen visie rond zorg binnen het schoolteam?
1.2	Op welke manier worden de zorgnoden van de leerlingen in kaart gebracht? Hoe wordt de begeleiding hierop afgestemd? Op school-, klas- en individueel niveau?
1.3	Op welke manier worden de effecten nagegaan en in kaart gebracht?
1.4	Op welke manier worden acties ondernomen nadat input (leerlingen- en leerkrachtenkenmerken) en output (evaluaties, leerlingenstromen, slaagpercentages, ...) in kaart gebracht werden?
1.5	Op welke manier heeft de school aandacht voor leren? Op welke manier worden hier acties aan gekoppeld?
1.6	Op welke manier heeft de school aandacht voor leerloopbaan? Op welke manier worden hier acties aan gekoppeld?
1.7	Op welke manier heeft de school aandacht voor sociaal-emotionele begeleiding? Op welke manier worden hier acties aan gekoppeld?
1.8	Op welke manier heeft de school aandacht voor fysiek welzijn? Op welke manier worden hier acties aan gekoppeld?
1.9	Wat hebben leerlingen nodig om goed te kunnen leren? Hoe wordt leren leren aangebracht bij de leerlingen?
1.10	Hebben we zicht op de beginsituatie van de leerling en eventueel instromende leerlingen?
1.11	Wat verstaan we onder brede basiszorg? Hoe maken we dit op onze school concreet?

1.12	Welke initiatieven neemt de school als blijkt dat de brede basiszorg ontoereikend is?
1.13	Hoe gaan leraren aan de slag met redelijke aanpassingen?

BP1 Begeleiding volgens het zorgcontinuüm

PDCA				
Wat loopt goed? (behouden)			Wat kan beter? Wat willen we anders? Wat kunnen we eraan doen? (bijsturen)	
Acties:				
PDCA (Plan) = plannen +uitvoeren				
Wat?	Wie?	Wanneer?	Hoe?	Hulpmiddel?
PDCA (Check) = Evaluatie				
Behouden			Bijsturen	

BP2 Positieve en inclusieve cultuur

OPVOEDINGSPROJECT

Waar je de groepsdynamiek ruimte geeft en er vertrouwen in stelt, investeer je in een **pedagogie van verbondenheid**. De verbondenheid tussen opvoeders en jongeren en tussen jongeren onderling wordt zichtbaar en tastbaar in een bepaald klimaat dat Don Bosco als ‘familieklimaat’ omschreef. Daarin bied je warmte, structuur en veiligheid aan de jongeren. (OP 32)

De jongere ‘ondergaat’ zijn opvoeding niet, maar geeft er actief mee vorm aan. Hij is een volwaardige partner in dit gebeuren. Gaandeweg leert hij dit **partnerschap** op te nemen in overeenstemming met zijn ontwikkelingsproces. (OP 11)

Je voorziet in een aanbod waardoor jongeren zich kunnen ontplooiën, nieuwe vaardigheden aanleren en hun **gevoel van eigenwaarde versterken**. Daarvoor grijp je de kansen die in je dagelijkse omgaan met de jongeren aanwezig zijn. (OP 39)

Als opvoeder focus je bij voorkeur op het positieve, op de aanwezige **krachten en mogelijkheden**. Je werkt bevestigend en versterkend zodat het geloof van de jongere en zijn omgeving in eigen kunnen toeneemt. Je ondersteunt hen bij het ontwikkelen van een **positief zelfbeeld**. (OP 25)

Opvoeden betekent dan dat je geduldig en vasthoudend nabij blijft, de weg van de geleidelijkheid bewandelt zonder het vertrouwen in de **groeikracht van de jongere** op te geven. (OP 44)

ONDERWIJSKWALITEIT

V1 Het schoolteam en de lerenden creëren samen een positief en stimulerend scholen klasklimaat.

V2 Het schoolteam en de lerenden gaan positief om met diversiteit.

V3 De leef- en leeromgeving en de onderwijsorganisatie ondersteunen het bereiken van de doelen.

B3 Het schoolteam biedt elke lerende een passende begeleiding met het oog op gelijke onderwijskansen.

R5. De school waarborgt de toegang tot onderwijs voor elke lerende.

BP2 Positieve en inclusieve cultuur

<i>REFERENTIEKADER ONDERWIJSKWALITEIT</i>	
KWALITEITSVERWACHTING	Kwaliteitsbeeld
V1 HET SCHOOLTEAM EN DE LERENDE CREËREN SAMEN EEN POSITIEF EN STIMULEREND SCHOOL- EN KLASKLIMAAT.	Een positief en stimulerend school- en klasklimaat gebaseerd op veiligheid, vertrouwen en wederzijds respect vormt de basis van de schoolwerking. Om dit te realiseren investeren het schoolteam en de lerende in positieve en ondersteunende relaties en interacties. Een dergelijk klimaat betekent ook dat het schoolteam met inspraak van de lerende duidelijke afspraken en regel maakt en deze consequent hanteert.
V2 HET SCHOOLTEAM EN DE LERENDE GAAN POSITIEF OM MET DIVERSITEIT.	Diversiteit is een normaal gegeven waar iedereen dagelijks in verschillende situaties mee te maken krijgt. Het kan gaan om verschillen in taal, geslacht, seksuele oriëntatie, beleving, interesses, bezigheden, zienswijzen, behoeften... Deze diversiteit is een meerwaarde voor de ontwikkeling van lerenden indien het schoolteam ze in het onderwijsleerproces positief aanwendt. Zo bouwt het schoolteam aan een inclusieve cultuur
V3 DE LEEF- EN LEEROMGEVING EN DE ONDERWIJSORGANISATIE ONDERSTEUNEN HET BEREIKEN VAN DE DOELEN.	De leef- en leeromgeving verwijst naar de situatie waarin de lerende leeft en leert. Wanneer men specifieke inspanningen levert om het leren van de lerende gericht te ondersteunen, spreken we van onderwijzen. De fysieke omgeving, de infrastructuur en de aanwezige leer- en onderwijsmiddelen beïnvloeden het leren van de lerende. Naast de leeromgeving ondersteunt ook de onderwijsorganisatie het bereiken van de doelen. Twee elementen spelen hierbij onder meer een rol: de onderwijstijd en de groeperingsvormen. Het schoolteam wendt de onderwijstijd en de groeperingsvormen doordacht aan. Elke lerende krijgt voldoende tijd en kansen om te leren en te oefenen. Groeperingsvormen verwijzen naar vele mogelijke vormen van werken met individuen, kleine of grote klasgroepen, heterogene of homogene groepen, klasoverstijgend werken.
B3 HET SCHOOLTEAM BIJDT ELKE LERENDE EEN PASSENDE BEGELEIDING MET HET OOG OP GELIJKE ONDERWIJSKANSEN.	Om een passende begeleiding te realiseren, detecteert het schoolteam de mogelijkheden en de behoeften van de lerende en differentieert ze waar nodig. Het schoolteam gaat ervan uit dat iedereen de krachten en capaciteiten in zich heeft om te leren, te groeien en te veranderen. De sterktes van de lerende vormen het uitgangspunt voor de begeleiding. Het schoolteam begeleidt de lerende via een continuüm van zorg en/of via handelingsplanning. Een gefaseerde benadering van brede basiszorg, verhoogde zorg, uitbreiding van zorg, een individueel aangepast curriculum en/of handelingsplanning vormt de ruggengraat van de begeleiding. Een sterke brede basiszorg werkt preventief. Voor lerenden met specifieke onderwijsbehoeften, plant het schoolteam redelijke en gepaste aanpassingen waaronder het inzetten van stimulerende, remediërende, differentiërende, compenserende en/of

	dispenserende maatregelen. Op die manier draagt het schoolteam bij tot het realiseren van gelijke kansen voor alle lerenden en tot inclusie.
R5 DE SCHOOL WAARBORGT DE TOEGANG VOOR ALLE LERENDEN.	Iedereen heeft recht op onderwijs. Daarom heeft iedere school de maatschappelijke opdracht om voor elke lerende de toegang tot onderwijs te waarborgen en gelijke onderwijskansen te realiseren. Scholen kunnen maar resultaten en effecten bereiken als lerenden participeren aan het onderwijsleerproces. De school volgt de deelname van alle lerenden aan het onderwijsgebeuren op en gaat die waar nodig stimuleren.

BP2 Positieve en inclusieve cultuur

TOEZICHTSKADER- ONTWIKKELINGSSCHALEN

BP2 – Positieve en inclusieve cultuur

BENEDEN DE VERWACHTING	BENADERT DE VERWACHTING	VOLGENS DE VERWACHTING	OVERSTIJGT DE VERWACHTING
Het schoolteam gebruikt de sterktes van de leerlingen en de positieve aspecten van hun context niet of nauwelijks om de onderwijsleerpraktijk en de begeleiding vorm te geven. Het heeft onvoldoende aandacht voor de wisselwerking en afstemming tussen de noden van de leerlingen en de leer- en leefomgeving. Het schoolteam slaagt er onvoldoende in om positief om te gaan met diversiteit. Er is geen structurele aanpak van pestgedrag of grensoverschrijdend gedrag. Het schoolteam neemt weinig of geen proactieve initiatieven die het welbevinden en de participatie van de leerlingen aan het onderwijs en de maatschappij maximaliseren. Het slaagt er onvoldoende in om samen met de leerlingen een positieve en inclusieve cultuur vorm te geven.	Het schoolteam vertrekt in beperkte mate van de sterktes van de leerlingen en de positieve aspecten van hun context om de onderwijsleerpraktijk en de begeleiding vorm te geven. Het heeft in mindere mate aandacht voor de wisselwerking en afstemming tussen de noden van de leerlingen en de leer- en leefomgeving. Het schoolteam gaat doorgaans positief om met diversiteit. Het slaagt er niet altijd in een doeltreffend antipestbeleid en een beleid tegen grensoverschrijdend gedrag te realiseren. Het schoolteam neemt niet altijd proactieve initiatieven om het welbevinden en de participatie van de leerlingen aan het onderwijs en de maatschappij te maximaliseren. Het geeft deels vorm aan een positieve en inclusieve cultuur maar laat kansen liggen om dit samen met de leerlingen te verwezenlijken.	Het schoolteam vertrekt van de sterktes van de leerlingen en de positieve aspecten van hun context om de onderwijsleerpraktijk en de begeleiding vorm te geven. Het heeft aandacht voor de wisselwerking en afstemming tussen de noden van de leerlingen en de leer- en leefomgeving. Het schoolteam gaat positief om met diversiteit. Het realiseert consequent een doeltreffend antipestbeleid en een beleid tegen grensoverschrijdend gedrag. Het schoolteam neemt proactief initiatieven om het welbevinden en de participatie van de leerlingen aan het onderwijs en de maatschappij te maximaliseren. Het geeft samen met de leerlingen vorm aan een positieve en inclusieve cultuur.	Het schoolteam vertrekt van de sterktes van de leerlingen en de positieve aspecten van hun context om de onderwijsleerpraktijk en de begeleiding vorm te geven. Het heeft aandacht voor de wisselwerking en afstemming tussen de noden van de leerlingen en de leer- en leefomgeving. Het schoolteam gaat positief om met diversiteit. Het realiseert consequent een doeltreffend antipestbeleid en een beleid tegen grensoverschrijdend gedrag. Het schoolteam neemt proactief initiatieven om het welbevinden en de participatie van de leerlingen aan het onderwijs en de maatschappij te maximaliseren. Het geeft samen met de leerlingen vorm aan een positieve en inclusieve cultuur. De manier waarop het schoolteam die cultuur vormgeeft, is een voorbeeld van goede praktijk.

BP2 Positieve en inclusieve cultuur

REFLECTIE in dialoog: Deze vragen zijn bedoeld als richtvragen om jullie denkproces in een goede richting te laten verlopen. Sommige vragen zullen jullie relevanter vinden dan andere, maar dat is niet erg. Kijk met de vakgroep naar de relevantie maar ga zeker de moeilijke vragen niet uit de weg en probeer eerlijk te kijken naar jullie huidige manier van werken.

2.1	Hebben alle leerlingen gelijke kansen om zich in te schrijven op de school?
2.2	Zet de school actieve stappen om leerlingen met diverse achtergrond aan te trekken?
2.3	Hoe gaat de school om met afwezige en spijbelende leerlingen? Welke acties worden ondernomen?
2.4	Hoe brengen we eventuele financiële en andere drempels in kaart? En welke acties nemen we hieromtrent?
2.5	Heeft de school een antipest beleidsplan?

BP2 Positieve en inclusieve cultuur

PDCA				
Wat loopt goed? (behouden)			Wat kan beter? Wat willen we anders? Wat kunnen we eraan doen? (bijsturen)	
Acties:				
PDCA (Plan) = plannen +uitvoeren				
Wat?	Wie?	Wanneer?	Hoe?	Hulpmiddel?
PDCA (Check) = Evaluatie				
Behouden			Bijsturen	

BP3 – Ondersteuning van teamleden

OPVOEDINGSPROJECT

Je bewogenheid, deskundigheid en maturiteit vormen de grondslag van je opvoedingspraktijk. Iedere basishouding vraagt een kennen (inzicht), een kunnen (vaardigheid) en een zijn (attitude). Niemand bezit al die basishoudingen in hun totaliteit. Dat hoeft ook niet. Als team werk je complementair en vul je elkaars mogelijkheden en beperkingen aan. (OP23)

ONDERWIJSKWALITEIT

BL8 De school ontwikkelt en voert een doeltreffend personeelsbeleid dat integraal en samenhangend is.

BL9. De school ontwikkelt en voert een doeltreffend professionaliseringsbeleid en heeft hierbij specifieke aandacht voor beginnende teamleden.

BP3 – Ondersteuning van teamleden

<i>REFERENTIEKADER ONDERWIJSKWALITEIT</i>	
KWALITEITSVERWACHTING	Kwaliteitsbeeld
BL 8 DE SCHOOL ONTWIKKELT EN VOERT EEN DOELTREFFEND PERSONEELSBELEID DAT INTEGRAAL EN SAMENHANGEND IS.	De school gebruikt duidelijke en overlegde criteria bij het aanwerven en inzetten van teamleden. Ze speelt in op de competenties van het schoolteam. De school voert informele en formele gesprekken met de teamleden en heeft specifieke aandacht voor ondersteuning. De teamleden krijgen feedback over de manier waarop ze hun opdracht vervullen. Hierdoor toont de school dat zij de inspanningen van de teamleden waardeert. De school voert een transparant en rechtvaardig evaluatiebeleid.
BL 9 DE SCHOOL ONTWIKKELT EN VOERT EEN DOELTREFFENDE PROFESSIONALISERINGSBELEID EN HEEFT HIERBIJ SPECIFIEKE AANDACHT VOOR BEGINNENDE TEAMLEDEN	De school ontwikkelt een systematisch professionaliseringsbeleid. Hierbij staan de professionaliseringsnoden van de teamleden en de prioritaire doelen van de school centraal. De school bevordert de professionele dialoog en reflectie over leren en onderwijzen en biedt hierbij de nodige ondersteuning. Interne en externe expertisedeling worden gestimuleerd. De school moedigt de implementatie van professionaliseringsinitiatieven aan en volgt de effecten ervan op. Beginnende teamleden krijgen een passende begeleiding.

BP3 – Ondersteuning van teamleden

TOEZICHTSKADER- ONTWIKKELINGSSCHALEN

BENEDEN DE VERWACHTING	BENADERT DE VERWACHTING	VOLGENS DE VERWACHTING	OVERSTIJGT DE VERWACHTING
Het schoolteam heeft weinig of geen zicht op de ondersteuningsbehoeften van de teamleden op het vlak van begeleiding. Het slaagt er onvoldoende in om ondersteunings- en professionaliseringsactiviteiten te bepalen die de onderwijsleerpraktijk en de begeleiding versterken.	Het schoolteam heeft beperkt zicht op de ondersteuningsbehoeften van de teamleden op het vlak van begeleiding. Het schoolteam laat daardoor kansen liggen om ondersteunings- en professionaliseringsactiviteiten te bepalen die de onderwijsleerpraktijk en de begeleiding versterken.	Het schoolteam heeft zicht op de ondersteuningsbehoeften van de teamleden op het vlak van begeleiding. Op basis daarvan bepaalt het schoolteam ondersteunings- en professionaliseringsactiviteiten die de onderwijsleerpraktijk en de begeleiding versterken.	Het schoolteam heeft zicht op de ondersteuningsbehoeften van de teamleden op het vlak van begeleiding. Op basis daarvan bepaalt het schoolteam ondersteunings- en professionaliseringsactiviteiten die de onderwijsleerpraktijk en de begeleiding versterken. De ondersteuning van de teamleden is een voorbeeld van goede praktijk.

BP3 – Ondersteuning van teamleden

REFLECTIE in dialoog: Deze vragen zijn bedoeld als richtvragen om jullie denkproces in een goede richting te laten verlopen. Sommige vragen zullen jullie relevanter vinden dan andere maar dat is niet erg. Kijk met de vakgroep naar de relevantie maar ga zeker de moeilijke vragen niet uit de weg en probeer eerlijk te kijken naar jullie huidige manier van werken

3.1	Op welke manier ondersteunen leerlingbegeleiders leerkrachten bij de implementatie van de brede basiszorg? Op welke manier ondersteunen ze de pedagogische aanpak van de leerkrachten?
3.2	In welke mate maken we gebruik van de sterktes van het personeel om als schoolteam het begeleiden van leerlingen vorm te geven?
3.3	Hoe draagt de professionalisering bij aan het versterken van leerkrachten in hun pedagogisch-didactische aanpak (voor elke leerling én in elke fase van het zorgcontinuüm)? Op welke manier zorgen we voor de transfer van professionaliseringsinitiatieven naar de praktijk?
3.4	Op welke manier krijgt het begeleiden van leerlingen volgens de visie van de school een plaats in de aanvangsbegeleiding (van nieuwe leraren en interimarissen)?

BP3 – Ondersteuning van teamleden

PDCA				
Wat loopt goed? (behouden)			Wat kan beter? Wat willen we anders? Wat kunnen we eraan doen? (bijsturen)	
Acties:				
PDCA (Plan) = plannen +uitvoeren				
Wat?	Wie?	Wanneer?	Hoe?	Hulpmiddel?
PDCA (Check) = Evaluatie				
Behouden			Bijsturen	

--	--

BP4 – Interne samenwerking

OPVOEDINGSPROJECT

Don Bosco was zich bewust van de kwetsbaarheid, maar ook van het potentieel van de jongeren en stemde zijn aanbod daarop af. In Valdocco creëerde hij zo een **veilige** groei ruimte die de nodige **structuur** en **grenzen** bood en hen uitdaagde zich vanuit hun eigen krachten te ontwikkelen naar zelfstandigheid. Hij noemde dat zijn preventief systeem. (OP 38)

Rekening houdend met hun graad van ontwikkeling en weerbaarheid maak je daarom als opvoeder de afweging wat je al dan niet in die **groei ruimte** binnenbrengt en wanneer en hoe je dat doet. (OP 39)

ONDERWIJSKWALITEIT

BL3. de school werkt participatief en responsief.

BL4. het schoolteam geeft de begeleiding vorm samen met de lerende, de ouders/thuisomgeving en andere relevante partners.

BL11. de school beheerst de kosten voor alle lerenden.

R2. de school streeft naar welbevinden en betrokkenheid bij alle lerenden en het schoolteam en naar tevredenheid bij ouders en bij andere relevante partners.

BP4 – Interne samenwerking

<i>REFERENTIEKADER ONDERWIJSKWALITEIT</i>	
KWALITEITSVERWACHTING	Kwaliteitsbeeld
BL3 DE SCHOOL WERKT PARTICIPATIEF EN RESPONSIEF	De school werkt participatief en responsief.
B4 HET SCHOOLTEAM GEEFT DE BEGELEIDING VORM SAMEN MET DE LERENDE, DE OUDERS/ THUISOMGEVING EN ANDERE RELEVANTE PARTNERS.	Diverse actoren versterken de begeleiding door samenwerking en partnerschap. Lerenden en ouders (thuisomgeving) zijn gelijkwaardige partners en worden actief betrokken door het schoolteam. De begeleiding is transparant voor alle betrokkenen. Het schoolteam houdt rekening met andere culturen, opvoedingsstijlen en socio-economische milieus. Elke school van het leerplichtonderwijs werkt voor de begeleiding samen met een centrum voor leerlingenbegeleiding (CLB).
BL11 DE SCHOOL BEHEERST DE KOSTEN VOOR ALLE LERENDEN.	De school reflecteert over de kosten voor alle lerenden. Ze maakt strategische keuzes om deze te beheersen. Ze heeft hierbij bijzondere aandacht voor maatschappelijk kwetsbare groepen. De school communiceert transparant over de kosten met alle belanghebbenden.
R2 DE SCHOOL STREEFT NAAR WELBEVINDEN EN BETROKKENHEID BIJ ALLE LERENDEN EN HET SCHOOLTEAM EN TEVREDENHEID BIJ OUDERS EN ANDERE RELEVANTE PARTNERS.	Welbevinden staat voor de mate waarin iemand zich lichamelijk, mentaal en sociaal goed voelt. Betrokkenheid uit zich onder andere in de mate waarin iemand geconcentreerd en geïnteresseerd is en actief deelneemt. Welbevinden en betrokkenheid beïnvloeden het leren, de ontwikkeling en de vorming van de lerenden. Ze spelen eveneens een cruciale rol bij de teamleden in het realiseren van gewenste resultaten en effecten. De mate waarin ouders en andere relevante partners tevreden zijn over de school is eveneens een belangrijk output element. Welbevinden, betrokkenheid en tevredenheid vormen hefboomen voor kwaliteitsontwikkeling.

BP4 – Interne samenwerking

TOEZICHTSKADER- ONTWIKKELINGSSCHALEN

BP4 – Interne samenwerking

BENEDEN DE VERWACHTING	BENADERT DE VERWACHTING	VOLGENS DE VERWACHTING	OVERSTIJGT DE VERWACHTING
Het schoolteam geeft de begeleiding onvoldoende vorm. De overlegstructuren en de afspraken ondersteunen de begeleiding niet of nauwelijks. Het schoolteam werkt weinig of niet samen met leerlingen en ouders. De communicatie met de leerlingen en ouders is onvoldoende laagdrempelig en transparant.	Het schoolteam geeft de begeleiding vorm. Het laat nog kansen liggen om doelgericht over de begeleiding te overleggen, om duidelijke afspraken te maken en om complementair samen te werken vanuit een gedeelde verantwoordelijkheid. Het levert beperkte inspanningen om verbindend samen te werken met leerlingen en ouders, om laagdrempelig en transparant met leerlingen en ouders te communiceren en om hun betrokkenheid te verhogen. Het wegnemen van drempels voor kwetsbare groepen is nog een werkpunt.	Vanuit een gedeelde verantwoordelijkheid geeft het schoolteam de begeleiding vorm. Het overlegt doelgericht over de begeleiding, maakt duidelijke afspraken en werkt complementair samen. Het zet in op een verbindende samenwerking met leerlingen en ouders als volwaardige partners. Het zorgt voor een laagdrempelige en transparante communicatie met leerlingen en ouders en neemt initiatieven om hun betrokkenheid te verhogen. Het schoolteam heeft specifiek aandacht voor het wegnemen van drempels voor kwetsbare groepen.	Vanuit een gedeelde verantwoordelijkheid geeft het schoolteam de begeleiding vorm. Het overlegt doelgericht over de begeleiding, maakt duidelijke afspraken en werkt complementair samen. Het zet in op een verbindende samenwerking met leerlingen en ouders als volwaardige partners. Het zorgt voor een laagdrempelige en transparante communicatie met leerlingen en ouders en neemt initiatieven om hun betrokkenheid te verhogen. Het schoolteam heeft specifiek aandacht voor het wegnemen van drempels voor kwetsbare groepen. De interne samenwerking is een voorbeeld van goede praktijk.

BP4 – Interne samenwerking

REFLECTIE in dialoog: Deze vragen zijn bedoeld als richtvragen om jullie denkproces in een goede richting te laten verlopen. Sommige vragen zullen jullie relevanter vinden dan andere maar dat is niet erg. Kijk met de vakgroep naar de relevantie maar ga zeker de moeilijke vragen niet uit de weg en probeer eerlijk te kijken naar jullie huidige manier van werken

4.1	Hoe betrekken we leerlingen en ouders om deel te nemen aan de visieontwikkeling van de school?
4.2	Op welke manier werken we met alle betrokkenen constructief samen om het begeleiden van leerlingen zo optimaal mogelijk te laten verlopen?
4.3	Hoe zorgen we ervoor dat ouders/leerlingen mogelijke problemen tijdig signaleren? Hoe weten we of dat een effectieve aanpak is?
4.4	Op welke manier is de samenwerking tussen collega's functioneel m.b.t. het begeleiden van leerlingen? Op welke manier versterkt samenwerking de lespraktijk en de begeleiding?
4.5	Op welke manier reflecteren we over de kosten voor alle leerlingen?
4.6	Hoe bewaken we de tevredenheid van onze leerlingen over de leerlingenbegeleiding?

BP4 – Interne samenwerking

PDCA				
Wat loopt goed? (behouden)			Wat kan beter? Wat willen we anders? Wat kunnen we eraan doen? (bijsturen)	
Acties:				
PDCA (Plan) = plannen +uitvoeren				
Wat?	Wie?	Wanneer?	Hoe?	Hulpmiddel?
PDCA (Check) = Evaluatie				
Behouden			Bijsturen	

BP 5 – Externe samenwerking

OPVOEDINGSPROJECT

Opvoeden doe je met velen. Ouders zijn en blijven de eerste opvoeders. ... Ouders staan gelukkig niet alleen. Zij betrekken anderen bij het opvoeden en delen hun zorg met vele medestanders: de kinderopvang, oma en opa, de burens, de leerkracht, de leider van de jeugdbeweging, ... Er is een heel dorp nodig om een kind groot te brengen. Via opvoeding een gepast pedagogisch antwoord bieden vraagt om partnerschap en het vormen van een **opvoedende gemeenschap** rond en met de jongere en zijn gezin. (OP 11)

Soms is er meer nodig dan wat in een gewone opvoedingssituatie door ouders, leerkrachten en ander opvoeders geboden kan worden. Dan is er een rol weggelegd voor professionele hulpverlening om de jongere en zijn omgeving te ondersteunen. Ook in de hulpverlening blijven dezelfde pedagogische uitgangspunten belangrijk: het **partnerschap met de ouders**, het **werken op maat**, het **inzetten op de relatie**, het lezen van het soms moeilijke gedrag als een signaal en boodschap waarin een vraag vervat zit. (OP 12)

Opvoeden is een veeleisende en complexe opdracht. Het **samenspel** tussen al de betrokken partners is veelzijdig en complementair. (OP 12)

ONDERWIJSKWALITEIT

B1. Het schoolteam geeft de begeleiding vorm vanuit een gedragen visie en systematiek en volgt de effecten van de begeleiding op.

B3. Het schoolteam biedt elke lerende een passende begeleiding met het oog op gelijke onderwijskansen. (zie vragen BP4)

B4. Het schoolteam geeft de begeleiding vorm samen met de lerende, de ouders/thuisomgeving en andere relevante partners. (zie vragen BP4)

BL5 De school bouwt samenwerkingsverbanden uit die het leren en onderwijzen ten goede komen.

BP 5 – Externe samenwerking

REFERENTIEKADER ONDERWIJSKWALITEIT

KWALITEITSVERWACHTING	Kwaliteitsbeeld
B1 HET SCHOOLTEAM GEEFT DE BEGELEIDING VORM VANUIT EEN GEDRAGEN VISIE EN SYSTEMATIEK EN VOLGT DE EFFECTEN VAN DE BEGELEIDING OP.	Om alle lerenden adequaat te begeleiden, gaat het schoolteam uit van een gedragen visie. De school plant en coördineert haar begeleiding systematisch en cyclisch. Het schoolteam volgt de gewenste en ongewenste effecten van de begeleiding op. Dit leidt tot het verankeren van doeltreffende praktijken en de nodige bijstellingen in de begeleiding op het niveau van de lerende, de teamleden en de school.
B2 HET SCHOOLTEAM BIEDT BEGELEIDING ZOWEL OP HET VLAK VAN LEREN, LEERLOOPBAAN, SOCIAAL-EMOTIONELE ONTPLOOIING ALS FYSIEK WELZIJN.	Met het oog op het bereiken van de doelen met alle lerenden biedt het schoolteam leerbegeleiding aan. Ze heeft daarbij onder meer aandacht voor het stimuleren van de metacognitieve kennis en vaardigheden. Hiermee worden de kennis en de opvattingen over het eigen denken en leren en het actief bewaken en bijsturen ervan bedoeld. De school geeft de lerende inzicht in zijn individuele competenties en ondersteunt een vlotte overgang tussen de verschillende leerperioden en organisaties. Horizonverruiming en keuzebekwaamheid vanuit de eigen interesses, talenten en competenties bij de lerende zijn hierbij belangrijke elementen. Het schoolteam besteedt ook aandacht aan de sociaal-emotionele ontplooiing van de lerende en aan het fysieke welzijn.
B4 HET SCHOOLTEAM GEEFT DE BEGELEIDING VORM SAMEN MET DE LERENDE, DE OUDERS/ THUISOMGEVING EN ANDERE RELEVANTE PARTNERS.	Diverse actoren versterken de begeleiding door samenwerking en partnerschap. Lerenden en ouders (thuisomgeving) zijn gelijkwaardige partners en worden actief betrokken door het schoolteam. De begeleiding is transparant voor alle betrokkenen. Het schoolteam houdt rekening met andere culturen, opvoedingsstijlen en socio-economische milieus. Elke school van het leerplichtonderwijs werkt voor de begeleiding samen met een centrum voor leerlingenbegeleiding (CLB).
BL5 DE SCHOOL BOUWT SAMENWERKINGSVERBANDEN UIT DIE HET LEREN EN ONDERWIJZEN TEN GOEDE KOMEN.	De school bouwt aan relaties met ouders en andere partners. Ze verbindt de schoolpraktijk met de thuisomgeving en de lokale en bredere omgeving. Ze zorgt voor een doeltreffende samenwerking met andere partners. Ze legt daarbij prioriteiten in functie van het leren onderwijzen.

BP 5 – Externe samenwerking

TOEZICHTSKADER- ONTWIKKELINGSSCHALEN

BP5 – Externe samenwerking

BENEDEN DE VERWACHTING	BENADERT DE VERWACHTING	VOLGENS DE VERWACHTING	OVERSTIJGT DE VERWACHTING
Het schoolteam werkt niet of nauwelijks samen met schoolexterne partners voor het versterken van de begeleiding met het oog op inclusie en gelijke onderwijskansen. Er zijn geen afspraken van het schoolteam met het CLB of die zijn onvoldoende schoolspecifiek of onvolledig.	Met het oog op inclusie en gelijke onderwijskansen bouwt het schoolteam beperkte samenwerkingsverbanden uit met schoolexterne partners voor het versterken van de begeleiding. De samenwerkingsafspraken met het CLB hebben betrekking op de leerlingenbegeleiding en de ondersteuning van het schoolteam, maar ze zijn niet altijd schoolspecifiek en volledig. Het schoolteam laat kansen liggen om de effecten van de externe samenwerking op te volgen en zo nodig bij te sturen.	Met het oog op inclusie en gelijke onderwijskansen bouwt het schoolteam duurzame samenwerkingsverbanden uit met schoolexterne partners voor het versterken van de begeleiding. De samenwerkingsafspraken met het CLB zijn schoolspecifiek en hebben betrekking op de leerlingenbegeleiding en de ondersteuning van het schoolteam. Het schoolteam volgt de effecten van de externe samenwerking op en stuurt zo nodig bij.	Met het oog op inclusie en gelijke onderwijskansen bouwt het schoolteam duurzame samenwerkingsverbanden uit met schoolexterne partners voor het versterken van de begeleiding. De samenwerkingsafspraken met het CLB zijn schoolspecifiek en hebben betrekking op de leerlingenbegeleiding en de ondersteuning van het schoolteam. Het schoolteam volgt de effecten van de externe samenwerking op en stuurt zo nodig bij. De externe samenwerking is een voorbeeld van goede praktijk.

BP 5 – Externe samenwerking

REFLECTIE in dialoog: Deze vragen zijn bedoeld als richtvragen om jullie denkproces in een goede richting te laten verlopen. Sommige vragen zullen jullie relevanter vinden dan andere maar dat is niet erg. Kijk met de vakgroep naar de relevantie maar ga zeker de moeilijke vragen niet uit de weg en probeer eerlijk te kijken naar jullie huidige manier van werken

5.1	Met welke externe partners wordt er op welke (regelmatige) basis afgesproken?
5.2	Op welke manier staan we open voor de inbreng van externen? Met welke externe partners werken we samen en hoe werken we met deze partners samen?
5.3	Wanneer schakelen we CLB in? Gebeurt dit systematisch? Doelgericht? Kennen leerlingen en ouders de CLB-medewerkers die betrokken zijn bij de schoolwerking?
5.4	Op welke externe diensten (PB, leersteuncentra, welzijn, ...) doen we beroep om het handelen van leerkrachten in elke fase van het zorgcontinuüm te versterken?
5.5	Welke prioriteiten (over leren en onderwijzen) heeft de school bij de samenwerking met andere partners? Waarom deze prioriteiten?
5.6	Hoe bevordert de samenwerking met andere scholen de schoolovergang van elke leerling?

BP 5 – Externe samenwerking

PDCA				
Wat loopt goed? (behouden)			Wat kan beter? Wat willen we anders? Wat kunnen we eraan doen? (bijsturen)	
Acties:				
PDCA (Plan) = plannen +uitvoeren				
Wat?	Wie?	Wanneer?	Hoe?	Hulpmiddel?
PDCA (Check) = Evaluatie				
Behouden			Bijsturen	

Bronvermelding:

Opvoedingsproject Don Bosco, Opvoeden met Don Bosco, als Gids en Tochtgenoot

Referentiekader voor onderwijskwaliteit, bronnenboek, onderwijsinspectie /Vlaamse overheid (ROK)

Ontwikkelingsschalen voor het kwaliteitsgebied leerlingenbegeleiding so, onderwijsinspectie 2.0

Geïnspireerd op reflectiedocument OK, Pedagogische begeleiding so Regio Oost-Vlaanderen Marialand 31 • 9000 Gent (vakbegeleiding)